

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Riigihanked

Keidi Kõiv

Arengutoetuste osakond

13.05.2016

Kes on hankija?

§ 10. Hankija

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda on kohustatud järgima järgmised isikud ja asutused (edaspidi *hankija*):

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohalike omavalitsuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud isikud või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud isikud;
- 5) mittetulundusühing, mille liikmetest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isikud;
- 6) muu eraõiguslik juriidiline isik, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tunnustele.

(2) Hankija käesoleva paragrahvi lõike 1 p 6 tähenduses on eraõiguslik juriidiline isik:

- 1) Mis on asutatud eesmärgiga täita või mis täidab põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu, ja
- 2) Mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis-, haldus-, või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi lõike 1 punktides 1-5 või teised punktis 6 nimetatud isikud või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastutavad isikud.

Avalik huvides, millel puudub tööstuslik või äriline iseloom

Maksu- ja Tolliamet kirjeldab avalikkuses huvides tegutsemist, kui määratlemata õigusmõistet:

- tegutsetakse ühiskonnale avatult ja ei toimu (peamiselt) teabe varjamist;
- tegutsemisega on hõlmatud maksimaalselt lai isikute ring ja ühingu liikmeks astumine ei ole ebamõistlikult piiratud;
- tegutsetakse ühiskonna kui terviku eesmärkide täitmise huvides või aidates neid ühiskonna vaesemaid rühmi, kes ei suuda ise toime tulla;
- aidatakse kaasa mingile avalikule hüvele. Avalik hüve on see, millest on huvitatud riigi kui kogukonna liikmed tervikuna, kui see puudutab enamiku ühiskonnaliikmete heaolu või suuremate sotsiaalsete gruppide hüve;
- ühing võib oma ühiskondlikke tegevusi toetada majandustegevusest saadud tuluga, mis samas ei või olla ühingu peamiseks tegevuseks. Ühenduse tegevusega mitteseotud majandustegevus ei või kujuneda ebaausaks konkurentsiks mittetulundussektori ja ärisektori vahel.
- Avalikes huvides tegutsevate isikute hulka ei kuulu ühingud, kelle tegevuse eesmärk ei ulatu kaugemale selle liikmete või asutajate teatud erahuvidest.

Tõlgendamine Euroopa Kohtu praktikast

- Ühishüved, mida ei kasutata eratarbimiseks vaid on kõigile kättesaadavad
- Tähtsust ei oma asjaolu, et samu vajadusi võiksid rahuldada või rahuldavad ka eraõiguslikud ettevõtjad
- Tähtsust ei oma asjaolu, kas ülesande täitmine on isiku põhi- või kõrvaltegevus
- Avalikku huvi eeldatakse, kui ülesannet täidetakse halduslepingu alusel
- Avalikes huvides on ülesanne, mille pakkumine rahastuseta tõenäoliselt lõppeks
- Kasumi teenimise eesmärk? Riigi kehtestatud määradele allumine?

Rahastuse kriteerium

- Avalik rahastus isiku tuludest rohkem kui pool
- Puudub ärisuhtele omane lepinguline vastusooritus
- Protsendimäära hindamine peab hõlmama kõiki tulusid, sealhulgas kaubandustegevusest saadu ning arvutamine peab toimuma aasta baasil
- Direktiiv ei sätesta, et rahastajaks peaks olema otseselt riik või mõni muu avalik-õiguslik üksus, piisab kui on olemas kaudse rahastamise viis

Eeldatava maksumuse määratlemine

- Kas hankijal on olemas vajalikud vahendid riigihanget korraldada?
- Milliseid menetlusreegleid tuleb kohaldada riigihanke läbiviimiseks?
- Millist menetlusliiki on lubatud kasutada?
- Põhjendamatult madala maksumuse hindamine/ kõigi pakkumuste tagasilükkamine, kui need ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust

Riigihanke eeldatava maksumuse määramise reeglid (§ 20)

- Üldreegli kohaselt tuleb eeldatava maksumuse määramisel võtta arvesse hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades sealhulgas tõenäoliselt tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist
- Lähtuda tuleb hanke avaldamise hetke keskmisest turuhinnast
- Raamlepingute puhul eeldatav maksumus kogu lepingu kehtivusaja jooksul sõlmitavate hankelepingute eeldatav maksimaalne kogumaksumus
- Uute tööde tellimisel RHS § 28 lg 5 p 2 alusel (kui võimalus on sätestatud esialgses hankemenetluses), tuleb esialgse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka arvestada ka uute tööde tellimise maksumus
- Mitme meetodi üheaegselt kohaldumisel tuleb lähtuda meetodist, mille arvestuse järgselt oli riigihanke eeldatav maksumus kõige kõrgem

Asjade või teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramine (§ 21)

- Asjade üürimine, rentimine või liisimine:
  - 1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on 12 kuud või lühem, hankelepingu eeldatav kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul;
  - 2) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus koos asja eeldatava jääkmaksumusega pärast hankelepingu tähtaja lõppemist;
  - 3) tähtajatu hankelepingu või hankelepingu korral, mille tähtaega ei ole võimalik eeldatava maksumuse määramise hetkel määratleda, eeldatav kuumakse korrutatuna 48-ga
- Regulaarsete asjade või teenuste tellimine
  - 1) eelnenud 12 kuu või eelmise majandus- või eelarveaasta vältel sõlmitud järjestikuste samalaadsete hankelepingute kogumaksumus, võttes võimaluse korral arvesse ka eeldatavaid muutusi ostetavates või tellitavates kogustes või hinnas järgmise perioodi vältel või
  - 2) esimese hankelepingu sõlmimisest arvates järgmise 12 kuu või majandus- või eelarveaasta jooksul sõlmitavate järjestikuste samalaadsete hankelepingute eeldatav kogumaksumus.

- Kindlustus-, panga-, finants- ja projekteerimisteenuste puhul võetakse lisaks teenuse maksumusele arvesse ka intressid, vahendustasud ja muud teenuste tellimisega seotud tasud
- Teenuse hankeleping:
  - 1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on 48 kuud või lühem, eeldatav kogumaksumus hankelepingu kehtivusaja jooksul;
  - 2) tähtajatu hankelepingu korral või hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 48 kuud, teenuste osutamise maksumus ühes kuus korrutatuna 48-ga.

Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramine (§22)

- Arvesse tuleb võtta kõik ühel ehitisel või omavahel funktsionaalselt seotud ehitistel tehtavate ehitustööde maksumus, millele lisatakse tööde tegemiseks vajalike hankija poolt pakkujatel üleantavate asjade eeldatav maksumus üleandmise hetkel
- Kui asi antakse ehitustöö tegemise ajaks pakkuja kasutusse ja see asi ehitustöö tegemise ajal eeldatavalt täielikult ei amortiseeru, arvestatakse ehitustööde eeldatavale maksumusele juurde selle asja kasutamise keskmine turuhind pakkuja kasutuses oleku ajal

Hankemenetluse osadeks jagamine

Riigihanke osadeks jaotamine (RHS § 23)

- Osadeks ei või jaotada seaduses kehtestatud nõuete eiramiseks
- Osadeks ei või jaotada funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd
- Osadeks jaotamisel tuleb iga riigihanke osa kohta hankelepingu sõlmimisel kohaldada kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimisele kohaldatavat korda

Riigihanke osadeks jaotamine ühe hankemenetluse raames (RHS § 24)

Hankija võib jaotada riigihanke osadeks ühe hankemenetluse raames, võttes riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi osade eeldatava kogumaksumuse ja sätestades hanketeates, kas ta lubab pakkujal esitada pakkumuse ühele, mitmele või kõigile osadele

Hankemenetluse liigid

- Ost
- Lihthange
- Lihtsustatud korras tellitav teenus
- Avatud hankemenetlus
- Piiratud hankemenetlus
- Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus
- Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus
- Võistlev dialoog

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Aitäh!

Keidi Kõiv

Keidi.koiv@pria.ee